

Landbruksdirektoratets høringsuttalelse til NOU 2022:6 Nett i tide

Viser til offentlig høring av *NOU 2022: 6 Nett i tide – om utvikling av strømmettet*.

Landbruksdirektoratet anser det som positivt at konsesjonsprosessene gjennomgås da prosessene ofte tar lang tid. Imidlertid må ikke fokus på å begrense tidsbruken under prosessen gå ut over den faglige kvaliteten under produksjon av utredningene som danner beslutningsgrunnlaget.

Landbruksdirektoratet har følgende merknader:

Punkt 6.3 Samfunnsøkonomiske analyser bidrar til godt beslutningsgrunnlag

Landbruksdirektoratet er positive til at det arbeides med bedre veiledning på vurdering av ikke-prissatte virkninger også ved utbygging av strømmettet. Når bedre veiledningsmaterieell skal utarbeides bør Landbruksdirektoratet kontaktes.

Punkt 10.4.2 Høringer

Landbruksdirektoratet presiserer viktigheten av at reindrift blir hørt tidlig i saker som omhandler utvikling og konsesjonsbehandling i nye nettanlegg. Det er også viktig at kutt i ledetid ikke går utover medvirkning mot berørte interesser.

Kommentar til boks 10.1:

Det er i dag Statsforvaltersom er reindriftsmyndighet i slike saker. Det er samtidig besluttet at Landbruksdirektoratet avdeling reindrift skal avgi høringsuttalelser i større energisaker der reindriften blir berørt. Hvilke saker som anses som større vurderes i hvert enkelt tilfelle.

Punkt 12.3 Innspill fra nettselskaper og andre aktører

Delkapitlet består av forslag om tiltak for å redusere ledetiden fra de ulike aktørene i referansegruppen og andre som har kommet med innspill. På punkt tre foreslås det innføring av forenklede prosesser og reduserte krav til innhold i søknader og utredninger for mindre tiltak eller tiltak som har små virkninger for natur og miljø, eksempelvis fornyelser/oppgradering i eksisterende trase.

Selv om det er snakk om mindre tiltak eller oppgradering i eksisterende trase, vil dette kunne ha stor påvirkning på reindriften da slike tiltak fører til økt menneskelig aktivitet og støy under arbeidet. Rein er for eksempel ekstra sårbar for aktivitet og støy i kalvingsperioden. Derfor er det viktig at det aktuelle reinbeitedistriktet blir kontaktet i god tid før arbeidet igangsettes slik at det er enighet om tidspunktet for når arbeidet utføres.

Det er derfor meget viktig at man har god informasjon om mulige konsekvenser for reindriften før NVE beslutter hvilke saker som skal behandles som mindre tiltak (fast-track). Det berørte reinbeitedistrikt sin inngrepssituasjon og innledende dialog må vektlegges høyt i vurderingene som gjøres.

Punkt 13.6.4 Retningslinjer for kabel som alternativ til luftledning

Gjeldende nasjonale retningslinjer på dette området er 10 år gamle. Kunnskapsgrunnlaget er utdatert, og det er behov for at det oppdateres.

Kunnskapsgrunnlaget bør også ta for seg problemstillingen rundt verdsetting av natur og miljø, og om dette bør veies tyngre enn det blir gjort i dag. Da særlig i reinbeiteområder.

For reindrifta er det ofte ønskelig at jord eller sjø kabel blir benyttet fremfor luftledning for å minimere de fysiske inngrepene på land. Kostnadene ved bruk av jord og sjøkabel er redusert, særlig på lavere spenningsnivå. Det anses derfor som en fordel om disse retningslinjene gjennomgås på nytt.

Punkt 13.6.6 Overlate deler av ansvaret for behandlingen til kommunen eller miljømyndighetene

Her vurderer utvalget om miljømyndighetene i større grad skal få ansvar for å sikre kvaliteten på konsekvensutredninger for natur og miljø, for eksempel ved å bestille utredninger og påse at de utføres på en tilfredsstillende måte. Landbruksdirektoratet bør involveres når framtidige krav og veiledninger skal utvikles eller revideres der reindriften er tema.

Punkt 13.7.2 Ressurser hos nettselskapene og enklere prosjektmodeller

Utvalget foreslår blant annet at nettselskapene i større grad enn i dag bør sette ut oppdrag i forbindelse med planlegging og konsesjonsbehandling som et tidsbesparende tiltak. Landbruksdirektoratet påpeker viktigheten av at konsulentene som leies inn til slike oppdrag besitter reindriftsfaglig kompetanse når det vil være relevant. Dette bør fastsettes som ett krav i utlysning og tildeling av oppdrag innenfor tema reindrift.

Andre kommentarer:

Landbruksdirektoratet ser på det som positivt dersom eksisterende nett utnyttes bedre slik at behovet for investeringer i nye nett reduseres, og dermed også reduserer behovet for nye irreversible naturinngrep som ofte berører reindrifta.

Konsekvensutredninger:

NIBIO har utarbeidet veiledere for reinbeitedistrikter i arealsaker vol 8 nr. 19-2022.

Her fremgår følgende om konsekvensutredninger:

“Konsekvensutredninger skal være faktabasert, pålitelig og uavhengig. Det skal tas utgangspunkt i relevant og tilgjengelig informasjon. Hvis det mangler slik informasjon, skal den innhentes. Relevant informasjon om reindrifta er distriktplaner og reindriftras arealbrukskart, i tillegg til informasjon som innhentes gjennom dialog med reinbeitedistriktene og statsforvalteren som reindriftsmyndighet. Det er avgjørende at utreder har befaringer og dialog med reinbeitedistriktene, særlig for å innhente tradisjonell kunnskap som i stor grad er muntlig, og avhengig av personlig overlevering. Utkast til konsekvens-utredningen skal i tillegg sendes på høring til berørte interesser og offentlige myndigheter I konsekvensutredningen må det dokumenteres at utreder har reindriftsfaglig kompetanse, eller at reindriftsfaglig kompetanse er innhentet. Hvilke krav man setter til reindriftsfaglig kompetanse er ikke definert nærmere. Konsekvensutredningen må ta utgangspunkt i den helhetlige tradisjonelle bruken av reindrifta i det aktuelle området og de omkringliggende områdene, uavhengig av kommune- og fylkesgrenser. Konsekvensene av de samlede virkningene for reindrifta av allerede gjennomførte, vedtatte eller godkjente planer og tiltak skal også vurderes. Dersom det foreligger flere alternativer til plan, skal det redegjøres for konsekvensene de ulike alternativene har for reindrifta. Usikkerhet om konsekvensene og eventuelle behov for nærmere utredninger skal også beskrives. Konsekvensutredningen skal også beskrive tiltak som er planlagt for å redusere vesentlige skadevirkninger både i anleggs- og driftsfasen av tiltaket.”

Det er ett generelt problem at konsekvensutredningene som gjennomføres innenfor reindrift har varierende kvalitet. Det er derfor sentralt at utreder som får oppdrag der reindriften skal vurderes får både økonomiske rammer og nok tid til å utføre en god og grundig dialog med berørte distrikt og

Statsforvalter, slik at utredningen får en høy kvalitet og beskriver reindriften og mulige konsekvenser på en riktig måte.

NVE har som ansvarlig myndighet ett stort ansvar i å påse at konsekvensene av ett inngrep er godt nok utredet. Hvordan ansvarlig myndighet utøver sin rolle har avgjørende betydning for hvordan reindriftnæringa og andre parter blir berørt av planer og tiltak. Når ansvarlig myndighet har mottatt konsekvensutredning skal de vurdere om utredningene er god nok, og de kan stille krav til ytterligere utredninger dersom utredningen anses som mangelfull. Konesjonsprosessene må sikre NVE tilstrekkelig tid og rom slik at vurderingene som ansvarlig myndighet blir best mulig.